

ใบความรู้ชุดที่ 3 เรื่อง โอวาท 3

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โอวาท 3

ที่มาของภาพ : http://chainarong99.blogspot.com/2013/02/blog-post_21.html

หลักธรรม โอวาท ๓

- ไม่ทำชั่ว การไม่ทำชั่วทุกอย่างเป็นโอวาทข้อที่ ๑ ใน ๓ ข้อ เป็นคำสอนที่สำคัญของพระพุทธเจ้า ที่นักเรียนควรรักษาไปปฏิบัติ ซึ่งหมายถึง เบญจศีล

- เบญจศีล คือ ศีล ๕ ข้อ ที่นักเรียนควรรักษาเป็นประจำทุกวัน คือ

๑. ไม่ทำร้ายสัตว์ ไม่รังแกสัตว์
๒. ไม่ลักขโมย
๓. ไม่แย่งชิงของรักของผู้อื่น
๔. ไม่พูดปดหรือพูดโกหกหลอกลวง
๕. ไม่ดื่มสุราหรือของมึนเมาและสิ่งเสพติดทุกประเภท

ศีลทั้ง ๕ ข้อนี้ เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ

ถ้าปฏิบัติได้จะมีความสุข มีคนรัก คนชอบ อยากคบหาเป็นเพื่อนเสมอ

ทำความดี การทำความดีเป็นโอวาทข้อที่ ๒ ใน ๓ ข้อ เป็นคำสอนที่สำคัญของพระพุทธเจ้าที่ควรนำไปปฏิบัติ ซึ่งหมายถึง เบญจธรรม และหลักธรรมอื่น ๆ

เบญจธรรม คือ ข้อควรปฏิบัติ ๕ ประการ คือ

๑. ความเมตตากรุณา
๒. การประกอบอาชีพสุจริต
๓. ความสำรวมในกาม พอใจ และยินดีในของของตน
๔. มีความซื่อสัตย์ ซื่อตรง และจริงใจ
๕. รู้จักควบคุมอารมณ์สติสัมปชัญญะ

เบญจธรรมเป็นข้อควรปฏิบัติให้เกิดมีขึ้นในตัวของเราการทำมาหากินนอกจากเบญจธรรม ๕ ข้อแล้วยังมีหลักธรรมข้ออื่น ๆ อีก เช่น

- สังคหวัตถุ ๔ คือ ธรรมสำหรับยึดเหนี่ยวน้ำใจ ผู้มีศรัทธาไม่ตรีต่อกันผู้นำไปใช้เป็นประจำจะสามารถครองใจคนได้ และเป็นที่ยึดของคนที่ไปมี ๔ ประการ คือ

๑. ทาน คือ การให้ การแบ่งปัน การเสียสละของคนแก่ผู้อื่น ผู้ที่ให้อย่างได้รับความรัก ความนับถือ ความยกย่องจากผู้อื่นเสมอ
๒. ปิยวาจา คือ การพูดจาสุภาพ หรือการพูดคำที่ไพเราะอ่อนหวานและคำที่มีประโยชน์แก่ผู้ฟัง
๓. อัถตถจริยา คือ การบำเพ็ญประโยชน์ นักเรียนต้องทำตนให้เป็นประโยชน์ เช่น ช่วยล้างจาน ปัดกวาด เช็ดถูบ้าน เก็บขยะ บริเวณโรงเรียน
๔. สมานัตตตา คือ รู้จักทำตัวให้เหมาะสม ทำตัวน่ารัก พูดคุยเป็นกันเองกับเพื่อน ๆ ทำงานร่วมกันได้ เมื่อพบผู้ใหญ่หรือคนรู้จักทักทายทำความเคารพทุกครั้งผู้ที่มีหลักธรรมข้อสังคหวัตถุอยู่ในจิตใจผู้นั้นย่อมเป็นที่รักของบุคคลทั่วไป

- กตัญญูต่อพ่อแม่และครอบครัว คือ การรู้ว่าใครมีบุญคุณต่อเราบ้าง มีบุญคุณอย่างไร เรียกว่า กตัญญู เมื่อรู้บุญคุณท่านและตอบแทนพระคุณท่าน เรียกว่า กตเวทิต

- ผู้เป็นลูกต้องกตัญญูต่อพ่อแม่ เพราะพ่อแม่เป็นผู้มีพระคุณต่อลูก เช่น ท่านเป็นผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูลูก ด้วยความรักความห่วงใย ดูแลลูกเมื่อยามลูกเจ็บป่วย อบรมสั่งสอนให้ลูกเป็นคนดี ให้ลูกเรียนหนังสือเมื่อถึงเวลาอันควร

- กตัญญูต่อพ่อแม่ ลูกทุกคนควรแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่ด้วยการปฏิบัติ ดังนี้ เคารพเชื่อฟังท่าน ตั้งใจเรียนหนังสือ ช่วยทำงานบ้าน และรับใช้ท่านเมื่อมีโอกาส

- กตัญญูต่อครอบครัว ในบ้านของเรา นอกจากมีพ่อแม่แล้ว ยังมี ปู่ย่า ตายาย พี่น้อง ซึ่งเราเรียกว่า คนในครอบครัว ครอบครัวจะมีความสุขได้ ก็เพราะพี่น้องในครอบครัวเดียวกัน สามัคคีกัน ช่วยเหลือแบ่งปันของกินของใช้กัน ปฏิบัติกันในเรื่องที่ต้อง และปกป้องอันตรายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

มงคล

- มงคล หมายถึง ธรรมที่นำมาซึ่งความสุขความเจริญมงคลมีทั้งหมด ๓๘ ข้อ มงคลที่เราควรรู้จัก คือ ทำดี หมายถึง การตั้งใจมั่นในการทำความดี เช่น รู้จักให้ทาน เชื่อฟังผู้ใหญ่ ตั้งใจเล่าเรียน ซื่อสัตย์สุจริต และมีความขยันหมั่นเพียร รู้จักฝึกสมาธิ เพื่อให้ใจสงบใสรู้จักพึ่งตนเอง

- ว่าง่าย หมายถึง การเคารพเชื่อฟัง พ่อแม่ ครู อาจารย์ ไม่ดื้อรั้น ไม่เถียงพ่อแม่หรือปู่ย่าตายาย ไม่โกรธเมื่อถูกตักเตือน ยอมรับฟังการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ ผู้ว่านอนสอนง่ายจะได้รับความรักความเมตตาจากพ่อแม่ ครู อาจารย์ และญาติผู้ใหญ่เสมอ

- รับใช้พ่อแม่ หมายถึง พ่อแม่เป็นผู้มีพระคุณต่อลูก เลี้ยงดูด้วยความรัก ความห่วงใย ลูกควรแสดงความกตัญญูต่อท่านด้วยการดูแลท่าน และคอยรับใช้ท่าน

- การทำจิตใจให้บริสุทธิ์

การทำจิตใจให้บริสุทธิ์ปราศจากความชั่ว เป็นโอวาทข้อที่ ๓ ใน ๓ ข้อ เป็นคำสั่งสอนที่สำคัญของพระพุทธเจ้าที่นักเรียนควรรักษาไปปฏิบัติ

ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ คือ ฝึกจิตใจให้สงบ ไม่คิดในทางชั่ว เช่น ไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น ไม่อยากได้ทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตนเองฝึกทำสมาธิ เพื่อให้มีจิตใจที่สงบใสบริสุทธิ์

http://chainarong99.blogspot.com/2013/02/blog-post_21.html

